

Osobine i specifičnosti darovite djece

Radionica 2

Paula Kuharić, mag.psych.

Mlada žena ili stara žena?

- Pogledajte sliku – što vidite?

 Svi gledamo isto – ali ne vidimo isto. Daroviti često vide ono što drugi još ne vide.

Koliko brzo uočavate obrazac?

- Niz 1: $2 - 4 - 8 - 16 - ?$
- Niz 2: $3 - 6 - 7 - 14 - 15 - ?$
- Tko je odmah vidio obrazac? Tko je trebao više vremena?

☞ Daroviti brzo uočavaju strukture – to je jedna od prvih vidljivih razlika.

Nacrtajte savršen krug – imate 30 sekundi

- Nacrtajte što savršeniji krug
- Tko nije zadovoljan rezultatom?
- Tko bi htio ponoviti?
- Tko bi ponovio 10 puta da bude savršen?

☞ Stalno nezadovoljstvo vlastitim radom – tipično za darovite.

Što sve možete učiniti sa spajalicom? (2 minute)

- Napišite što više neobičnih načina korištenja spajalice
- Primjeri: alat za otključavanje, mini skulptura, oznaka za stranicu...
- Tko ima najneobičniju ideju? Tko je odmah krenuo?
- Tko je za?

 Darovitost uključuje fleksibilnost mišljenja i stvaranje više različitih ideja.

? AKTIVNOST

Postavite što više pitanja uz ovu sliku

- Tko ima više pitanja – pobjeđuje!
- Tko je brzo odustao? Tko je tražio više rješenja?
- Tko se frustrirao? Tko je uživao u neizvjesnosti?

☞ Darovitost se često vidi kroz kvalitetu i količinu pitanja, ne odgovora.

Kako ih prepoznati?

- Velika znatiželja; želja da sazna “zašto” i “kako” o svijetu i događajima koji ga okružuju; postavljanje brojnih provokativnih i istraživačkih pitanja; nezadovoljstvo jednostavnim odgovorima.
- Superiorne misaone sposobnosti; sposobnost bavljenja apstraktnim predodžbama; sposobnost uopćavanja na temelju konkretnih činjenica, uočavanje veza i odnosa među pojavama.
- Neobična ustrajnost; potrebu da završi započeti zadatak na svoje vlastito zadovoljstvo; sposobnost koncentracije pozornosti iznad razine očekivane za dob.
- Izuzetna mentalna brzina, brz odgovor na pitanja, brzo reagiranje na nove ideje
- Sposobnost brzog i lakog učenja; razumijevanje zadatka i prije no što je čulo uputu ili objašnjenje do kraja; brzo usvajanje nove vještine i bez ponavljanja.

Kako ih prepoznati?

- Živa mašta i sanjarenje
- Unutarnja motivacija prevladava nad vanjskom
- Visoka energija i uključenost – uznemire se kad ih se odvlači
- Izrazita emocionalna osjetljivost i estetska percepcija
- Perfekcionizam i samokritičnost
- Snažno reagiraju na nepravdu
- Teško podnose kritiku
- Izražena empatija
- Mogu djelovati emocionalno previše

Visoke sposobnosti često prate i intenzivne emocije.

Bistro ili darovito?

*Razlika nije u količini znanja, nego u kvaliteti mišljenja,
dubini pitanja i načinu na koji pristupaju svijetu.*

Vođa je skupine

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Vođa je skupine

DAROVITO DIJETE

Samosvjesno je, često radi samo

BISTRO DIJETE

Zna odgovore

DAROVITO DIJETE

?

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Zna odgovore

DAROVITO DIJETE

Postavlja pitanja

Prima informacije, upija ih

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Prima informacije, upija ih

DAROVITO DIJETE

Služi se informacijama

Točno kopira zadano

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Točno kopira zadano

DAROVITO DIJETE

Kreira nova rješenja

BISTRO DIJETE

Zainteresirano je

DAROVITO DIJETE

?

Što mislite?

Zainteresirano je

Iznimno je radoznalo. „Što ako?“

Pažljivo je i prisutno.

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Pažljivo je i prisutno.

DAROVITO DIJETE

**Selektivno je mentalno angažirano –
može sanjati otvorenih očiju, izgledati
odsutno.**

BISTRO DIJETE

Ima dobre ideje

DAROVITO DIJETE

?

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Ima dobre ideje

DAROVITO DIJETE

Ima neobične/apstraktne ideje

**Marljivo radi kako bi postiglo
uspjeh.**

Što mislite?

BISTRO DIJETE

**Marljivo radi kako bi postiglo
uspjeh.**

DAROVITO DIJETE

**Zna bez mnogo truda. Igra se idejama
i konceptima.**

BISTRO DIJETE

Sluša s interesom

DAROVITO DIJETE

?

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Sluša s interesom

DAROVITO DIJETE

Iskazuje snažne osjećaje i stavove

BISTRO DIJETE

Voli društvo vršnjaka.

DAROVITO DIJETE

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Voli društvo vršnjaka.

DAROVITO DIJETE

**Preferira intelektualne suputnike.
Često radi samo/a – traži kreativne
suputnike.**

Mirno prima i izvršava zadatke

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Mirno prima i izvršava zadatke

DAROVITO DIJETE

Zadatke prima kritički, bavi se njima strastveno

Osmišljava zadatke i uspješno ih izvodi

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Osmišljava zadatke i uspješno ih izvodi

DAROVITO DIJETE

Inicira projekte

BISTRO DIJETE

**Razumije složen, apstraktan
humor.**

DAROVITO DIJETE

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Razumije složen, apstraktan humor.

DAROVITO DIJETE

Stvara složen, apstraktan humor. Voli divlji, neočekivani humor.

**Zadovoljno je vlastitim
postignućem**

Što mislite?

BISTRO DIJETE

**Zadovoljno je vlastitim
postignućem**

DAROVITO DIJETE

Samokritično je

BISTRO DIJETE

Dobro pamti

DAROVITO DIJETE

?

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Dobro pamti

DAROVITO DIJETE

Dobro pretpostavlja

Točan/točna je i temeljit/a.

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Točan/točna je i temeljit/a.

DAROVITO DIJETE

Originalan/a je i neprestano se razvija.

Voli izlaganje u dijelovima

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Voli izlaganje u dijelovima

DAROVITO DIJETE

Teži kompleksnosti

Shvaća značenje

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Shvaća značenje

DAROVITO DIJETE

Samostalno izvodi zaključke

Odgovara na pitanja

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Odgovara na pitanja

DAROVITO DIJETE

Raspravlja do u detalje. Promišlja duboko i s više perspektiva. Ubacuje nove mogućnosti.

Trudi se pa prolazi testove

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Trudi se pa prolazi testove

DAROVITO DIJETE

Zaigran je, a ipak prolazi testove

S lakoćom uči

?

Što mislite?

BISTRO DIJETE

S lakoćom uči

DAROVITO DIJETE

Već zna

**Reagira sa zanimanjem i
mišljenjem.**

Što mislite?

BISTRO DIJETE

**Reagira sa zanimanjem i
mišljenjem.**

DAROVITO DIJETE

**Iskazuje osjećaje i mišljenja s
višestrukih perspektiva. Dijeli
neobična, ponekad proturječna
stajališta.**

BISTRO DIJETE

Važne su mu 5-ice.

DAROVITO DIJETE

Što mislite?

BISTRO DIJETE

Važne su mu 5-ice.

DAROVITO DIJETE

Ocjene nisu njegov motivator.

Potencijalni izazovi darovite djece

Svaka snaga ima svoju sjenu.

POZITIVNA OSOBINA

Brzo i kvalitetno učenje

→ *Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom*

Brzo i kvalitetno učenje

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Nestrpljivost prema sporijim vršnjacima
- Nervoza zbog sporog tempa razreda
- Ignoriranje vježbi koje su im 'prelagane'

POZITIVNA OSOBINA

Kritičko razmišljanje i apstrakcija

→ Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom

Kritičko razmišljanje i apstrakcija

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Ispravljanje nastavnika
- Preispitivanje pravila
- Nedosljedne radne navike
- Borba za vlastita uvjerenja

◆ POZITIVNA OSOBINA

Kreativnost

→ *Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom*

Kreativnost

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Odbijanje slijeđenja uputa – izostavljanje detalja
- Negativan stav prema rutinskim vježbama
- Otpor prema gotovim odgovorima

✦ POZITIVNA OSOBINA

Ubrzani i napredni misaoni procesi

→ *Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom*

Ubrzani i napredni misaoni procesi

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Preferiranje komunikacije s odraslima
- Odbačenost od strane vršnjaka

✦ POZITIVNA OSOBINA

Dubinsko znanje

→ *Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom*

Dubinsko znanje

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Dosada na satu
- Sklonost sanjarenju
- Ometanje nastave
- Slabija ili izostajuća domaća zadaća

POZITIVNA OSOBINA

Visoka uključenost i ustrajnost

→ Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom

Visoka uključenost i ustrajnost

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Otpornost na smetnje – teško ih je prekinuti
- Ponekad hiperaktivnost

POZITIVNA OSOBINA

Znatiželja

→ Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom

Znatiželja

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Ometanje nastave stalnim pitanjima

- Zahtijevanje raznolikih aktivnosti

✦ POZITIVNA OSOBINA

Osjetljivost

→ *Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom*

Osjetljivost

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Kritički odnos prema drugima, samokritika
- Ne podnosi buku u učionici

✦ POZITIVNA OSOBINA

Unutarnja motivacija i usmjerenost na cilj

→ *Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom*

Unutarnja motivacija i
usmjerenost na cilj

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Nizak interes za školske ocjene
- Frustracija zbog neaktivnosti i nedostatka napretka

✦ POZITIVNA OSOBINA

Perfekcionizam

→ *Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom*

Perfekcionizam

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Tvrdoglavost
- Netolerancija na nesavršenosti
- Izbjegavanje kritike
- Pojačana osjetljivost na neuspjeh

✦ POZITIVNA OSOBINA

Preferiranje strukture i reda

→ Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom

Preferiranje strukture i reda

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Primjenjuje vlastita pravila u učenju

- Sklonost 'upravljanju' razredom

- Dominira u raspravama

POZITIVNA OSOBINA

Idealizam i osjećaj za pravdu

→ *Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom*

Idealizam i osjećaj za pravdu

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Frustracija zbog nepravde u svijetu
- Preosjetljivost na nejednakost

✦ POZITIVNA OSOBINA

Smisao za humor

→ *Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom*

Smisao za humor

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Problemi u komunikaciji s vršnjacima

- Postaje 'razredni klaun'

✦ POZITIVNA OSOBINA

Verbalne vještine

→ Pritisni za izazov koji dolazi s ovom osobinom

Verbalne vještine

⚠ ALI U RAZREDU SE MOŽE POJAVITI...

- Problemi u komunikaciji s vršnjacima
- Snažno argumentiranje s nastavnicima

Ista osobina.

Dva lica.

Razumjeti darovitog učenika znači vidjeti obje strane iste medalje!

Napišite brojeve od 1 do 30... ali svaki višekratnik od 3 zamijenite s BUM

- Obratite pažnju na vlastitu reakciju
- Gdje vam se javlja frustracija?

☞ Daroviti brzo gube interes kod ponavljanja – frustracija je realna.

6 profila darovitih učenika

- Uspješna (Iva)
- Kreativna (Tina)
- Nevidljivi (Ivan)
- Rizični (Miran)
- Dvostruko posebni (Petar)
- Autonomni (Filip)

Uspješni

- Prilagođeni sustavu, vođeni vanjskim motivatorima (ocjene, pohvale)
- Lako prepoznatljivi na IQ testovima
- Izazov: teškoće u nestrukturiranim situacijama

- Visoka kreativnost kao način života
- Propituju pravila i autoritet -> crne ovce
- Često PROPUŠTENI u standardnoj identifikaciji

- Prikrivaju potencijale – posebice djevojčice u adolescenciji
- Osjećaji nesigurnosti, žele se uklopiti
- Ključ: razvoj pozitivne slike o sebi

Rizični

- U riziku od podbacivanja i gubitka školovanja
- Srdžba, osjećaj odbačenosti
- Izvanškolski interesi kao jedini izvor vlastite vrijednosti

Dvostruko posebni (2E)

- Daroviti + razvojne teškoće
- Djeluju kao lijeni ili tvrdoglavi
- Identifikacija zahtijeva praćenje kroz dulje razdoblje

- Stereotipni daroviti - dobro prilagođeni, jasni interesi
- Koriste sustav da si sami stvore prilike
- Lako prepoznatljivi i na testovima i procjenom uratka

Prisjetite se jednog djeteta iz prakse

- Za koje mislite da je bilo potencijalno darovito
- a) Koje ste osobine primijetili kod djeteta?
- b) Koji profil bi mu najviše bio sličan?
- c) Je li primiješena neka vrsta emocionalne osjetljivosti?
- Raspravite u malim grupama (5 min), zatim kratko izvješće

 Pravovremeno prepoznavanje sprječava akademsko podbacivanje.

Da sam ja taj učenik u svojem razredu

- Koji je najneugodniji ili najteži odgovor?
- Što biste sutra promijenili?

 Svako dijete zaslužuje nastavnika koji vjeruje da ono može postati više nego što pokazuje danas!

Brzi toranj – 90 sekundi

- U malim grupama: od papirnatih čaša napravite NAJVIŠI toranj
- Tko je preuzeo vodstvo? Tko je smišljao strategiju?
- Tko je imao neobične ideje? Tko se povukao?

 Darovitost često vidimo kroz način razmišljanja, a ne samo kroz rezultat.